

HOMOFILIE: EEN PRAKTIJKVOORBEELD

© Centrum voor Pastorale Counseling
Dit artikel is beschermd door auteursrechten

Dirk Lemmens

Confident

Naam: Jan Janssens
Leeftijd: 27 jaar
Burgerlijke staat: Ongehuwd
Beroep: Arbeider, werkloos.
Opleiding: Middelbare school

Hulpverlener

Naam: Piet Pieters
Leeftijd: 27 jaar
Burgerlijke staat: Ongehuwd
Beroep: Full-time evangelisch jeugdwerk
Opleiding: Licentiaat geschiedenis. Bijbelschool

Klacht en hulpvraag

Piet wordt benaderd door één van de oudsten in zijn gemeente met de vraag of hij Jan in huis wil nemen. Jan is pas christen geworden, maar heeft geen geld, geen werk en geen onderdak. Hij is homofiel. Hij is een tijdlang opgevangen in een christen gezin, maar het was voor deze mensen niet mogelijk om dit nog langer blijven te doen.

Ontwikkeling van de problematiek

Jan komt uit een gezin met een eerder zwakke vader en een dominerende moeder. De gezondheid van vader is niet zo sterk, moeder gaat veel uit, vaak alleen. Reeds als kind is hij erg door moeder verwend, en gestimuleerd in 'meisjesachtige spelletjes' (poppen, verkleedpartijen, enzovoort).

Tijdens zijn puberteit komt Jan er achter dat hij zich seksueel aangetrokken voelt tot jongens, en gaat al vrij snel eksperimenteren met homoseksualiteit. Eerst vindt hij dit een bijzonder moeilijke gedachte, en gaat zelfs zo ver om zich te verloveren met een meisje, om toch maar aan zichzelf te bewijzen dat hij niet 'zo' is. De verloving raakt uit, en Jan gaat meer consequent kiezen voor een homofiele levensstijl.

Zijn ouders vinden dit niet gemakkelijk, maar gaan er ook niet tegenin. Ze troosten zich met de gedachte: "Als onze Jan maar gelukkig is...". Jan is vrij om 's nachts vrienden en/of vriendinnen mee naar huis te brengen.

Na verloop van tijd krijgt Jan een vaste vriend, geeft zijn goedbetaalde baan op, en gaat met Wim samenwonen. Samen beginnen ze een café. Wim komt uit een evangelisch gezin, heeft als jongen een beslissing voor de Heer genomen, maar heeft het

christendom volledig afgezworen. Al vlug blijkt dat hij betrokken is bij allerlei occulte praktijken. Samen beginnen ze in het café een satanskerk.

Na verloop van tijd gaat het café failliet, en wijken ze uit naar Nederland, waar ze weer een satanskerk starten. Aanvankelijk gaat alles zeer voorspoedig: ze hebben allebei werk, ze verdienen handenvol geld, en de satanskerk groeit snel.

Wim koestert een diepe liefde voor Jan, en is bang voor wat er met hem zal gebeuren als zijn rol in de satanskerk uitgespeeld zal zijn. Rond diezelfde tijd wordt Jan ook aangesproken door een affiche met een bijbeltekst. Kort daarna hernieuwt Wim zijn toewijding aan de Heer, en neemt Jan een beslissing. Ze komen terecht bij een gastgezin, maar kunnen daar maar een paar weken blijven.

Ondanks hoge uitstaande schulden, besluiten ze om naar België terug te keren. Het is daar dat Piet en Jan elkaar voor het eerst ontmoeten. Wanneer Piet gevraagd wordt om Jan in huis te nemen, heeft hij eerst nogal wat bezwaren: hij is ongetrouwd, heeft een bediening waardoor hij een onregelmatig leven leidt en veel van huis weg is, heeft het zelf financieel vrij krap, enzovoort.

Uiteindelijk beslist hij om Jan toch in huis te nemen. Jan komt nog dezelfde dag aan, met één ekstra broek, en één ekstra paar sokken.

Begeleiding

De kamer van Jan wordt ingericht, en een eerste kennismakingsgesprek vindt plaats. De afspraak wordt gemaakt dat Piet in principe steeds beschikbaar is en dat Jan geen 'gast', maar wel een volwaardige huisgenoot is (dus: geen extra privileges, maar ook geen extra verplichtingen). Reeds de week nadien moet Piet voor drie dagen naar het buitenland.

De eerste weken (maanden) krijgt Jan erg veel aandacht en controle van Piet. Ze praten veel met elkaar, vaak tot laat in de nacht. Toch is Piet vrij strak in het handhaven van een redelijke bedtijd, te meer omdat Jan een nieuwe, wat meer regelmatige levensstijl tracht aan te kweken.

Onderwerpen van gesprek zijn onder andere:

- de Bijbel en homofilie
- hoe te leven als een nieuwe schepping: mijn seksuele contacten zijn een kwestie van mijn wil, de gevoelens zullen we later wel beïnvloeden
- verbod op verder homoseksueel contact
- Jan krijgt de opdracht om achter een uitkering aan te gaan
- er wordt een strategie uitgewerkt om naar werk te zoeken
- er wordt een zakgeldsysteem uitgewerkt
- de situatie betreffende oude schulden wordt onderzocht, en een strategie uitgewerkt
- huishoudelijke taken worden besproken en verdeeld
- het zoeken naar een gemeente wordt besproken

In eerste instantie heeft Jan de neiging om uitgebreid, en in vrij veel detail over zijn oude leven te praten. Piet remt dit zeer sterk af en richt de aandacht op het nieuwe leven, en op 'de taak die voor ons ligt'.

Het is een spectaculaire tijd, met veel spannende momenten (het verkrijgen van een uitkering, het zoeken naar werk, het niet missen van verschillende banen met het telkens weer opnieuw beginnen, het opduiken van een deurwaarder betreffende oude schulden, wonderlijke voorzieningen, enzovoort.).

Jan groeit snel als christen, leert Gods Woord beter kennen, en houdt zich aan de regel die homoseksueel contact verbiedt. Piet en Jan bespreken samen verleidingen en moeilijke momenten, en werken samen manieren uit om die het hoofd te bieden. Zo komen vragen aan de orde als: "Waar en wanneer ga je wandelen?", "Hoeveel geld heb je op zak?", enzovoort. Intussen gaat het onderricht betreffende de bijbelse visie op homofilie verder, en Jan begint te leren dat, in Gods ogen, zonde zonde is: alle zonde leidt tot de dood... Langzamerhand stapt Jan af van het idee dat homofilie een 'speciale' zonde is, en dat daarom een heterofiel hem niet kan begrijpen of helpen. Hij gaat inzien dat heterofielen net zo goed als homofielen aan de verleiding tot seksuele zonde onderhevig zijn, en dat een homofiel die 'Playgirl' leest, niet zwaarder zondigt dan een heterofiel die 'Playboy' leest.

"Ik ging inzien dat mijn probleem niet 'homofilie', maar wel 'zonde' heette. Ik ging begrijpen dat de wereld niet uit homo's en hetero's bestond, maar wel uit geredde en verloren zondaars. Daardoor ging ik mijn eigen homofiele gevoelens beter begrijpen, en leerde ik om ze op de juiste manier in te schatten. Vanuit die gezichtshoek ging ik mijn erotische dromen bekijken, en ging ik ook vechten tegen de gewoonte om te masturberen."

Jan heeft intussen werk gevonden als chauffeur. Het is erg onregelmatig werk, en onderbetaald, maar het geeft hem wel de gelegenheid om wat zelfstandiger te worden, en om (financieel) orde op zaken te gaan stellen wat betreft zijn oude leven. Tegelijk komt hij echter ook veel onder de mensen, wat dat weer een aantal nieuwe verleidingen met zich meebrengt.

"Ik hield mezelf voor: 'Ik ben een nieuwe schepping. Ook al voel ik het niet, ik ben het wel. Als ik in het park wandelde, en een aantrekkelijke jongen vroeg me of ik met hem mee wilde gaan, was mijn eerste reactie om het te doen. Je kan echter weerstand bieden aan die gevoelens van verliefdheid. Mijn lichaam schreeuwde: 'Ik wil met je naar bed.', maar mijn gedachten hielden zich vast aan Jezus, en zegden: 'Je krijgt er later spijt van.'. Soms voelde ik lichamelijk de pijn van het verlangen, en dan bedacht ik hoeveel pijn het wel moet doen als iemand spijkers door je handen slaat. Je kan dit inoefenen."

Ik leerde langzamerhand om rechtsomkeer te maken als ik een verleidelijke jongen aan zag komen. Nu zou ik samen met hem op een bank in het park gaan zitten, en hem vertellen over mijn nieuwe leven."

Na ongeveer zeven maanden krijgt Piet het bericht dat hij moet verhuizen. De vraag stelt zich of Jan mee verhuist, ofwel of hij zelfstandig zal gaan wonen. Hij kiest ervoor om zelfstandig te gaan wonen, en huurt een flatje. Piet en Jan blijven nauw contact bewaren, en spreken op regelmatige tijdstippen door hoe hij het geleerde in de praktijk blijft omzetten. De verleidingen om weer een homoseksuele relatie aan te gaan, moet hij nu alleen met de Heer overwinnen:

"Ik woonde al een tijdje op mezelf. Op een avond bleven mijn gedachten maar uitgaan naar het parkje aan het eind van de straat. Het was een bekende ontmoetingsplaats voor homofielen. Ik probeerde een brief te schrijven, te bidden, in mijn Bijbel te lezen. Niets hielp. Het parkje had een onweerstaanbare aantrekkingskracht voor me. Toen ik bij de kapstok stond om mijn jas te pakken, bad ik: 'Heer, hou me tegen, of ik val terug in mijn oude zonde!' De lichamelijke aantrekkingskracht was echter te groot, en ik ging naar beneden. Toen ik beneden kwam, zag ik dat het intussen was begonnen te regenen, of, beter gezegd, te gieten. Ik ben lachend weer naar boven gegaan."

Na een aantal maanden leert Jan een meisje uit de gemeente beter kennen, en ze besluiten om samen een verkering aan te gaan. Na nog een aantal maanden zijn ze getrouwd.

Dat is nu ruim vier jaar geleden. Ze hebben drie schatten van kinderen. Toen Piet Jan onlangs vroeg of hij nog steeds geplaagd werd door homofiele gevoelens, zei hij:

"Ja, af en toe nog wel. Ze zijn echter niet meer zo sterk als vroeger. De verleiding om er aan toe te geven is ook zo goed als niet meer bestaand. Daarvoor heb ik intussen te veel met de Heer meegemaakt, en te veel van Hem gekregen. Ik denk dan maar aan het lieve vrouwtje en aan de schatten van kinderen die Hij mij gegeven heeft. Voor mij is het nu een verleiding als iedere andere verleiding. Iedereen staat bloot aan verleidingen. Ik kan er nu echter wel aan weerstaan, en het beheerst ook niet meer mijn leven."

Krachtlijnen van de begeleiding

1. Relatievorming (betrokkenheid)

Door het feit dat Jan bij Piet in huis woonde, werd het vrij makkelijk om een tegelijk diepgaande en toch brede relatie op te bouwen. De relatie was niet beperkt tot het voeren van hulpverleningsgesprekken, maar hield ook gezamenlijke activiteiten en 'neutrale' tijd in. Hierdoor kreeg Piet de gelegenheid om Jan uitgebreid te observeren (probleemanalyse!), en had ook Jan de gelegenheid om de woorden en ideeën van Piet in zijn eigen leven aan het werk te zien (voorbeeldfunctie).

Hierdoor bestond ook de mogelijkheid om problemen *direct* door te spreken, om *onmiddellijk* te bemoedigen en/of te vermanen.

Het gevaar was om iedere keer in te gaan op een vraag om aandacht, ook wanneer dit niet noodzakelijkerwijze opbouwend geweest zou zijn.

"Piet was een strenge begeleider, maar dat heeft me juist veel geholpen. Hij was op ieder moment bereid om te luisteren, wilde steeds tijd geven, maar niet om dingen voor de zesde keer te vertellen. Het was duidelijk dat hij ook nog andere dingen te doen had."

2. Duidelijke afspraken (wil)

Er zijn zeer duidelijke afspraken gemaakt betreffende allerlei zaken, zoals kostgeld, levensstijl, huishoudelijke taken, privacy van de slaapkamer, ...

3. Controle

Voortdurende controle was een belangrijk facet van de begeleiding, omdat het Jan hielp met het opnieuw inrichten van zijn leven. Deze controle werd sterk vergemakkelijkt door het feit dat Piet en Jan samen een flat deelden.

4. Onderricht

Bijbels onderricht was een constante factor in heel de begeleiding. Het onderricht hielp Jan om de dingen met een bijbelse bril te gaan bekijken. Enkele gebieden die uitgebreid doorgesproken werden, zijn:

- homofilie
- zonde
- rentmeesterschap
- schulden
- gedachten en gevoelens
- ...

5. Gemeenteleven

De hele begeleiding was gekaderd in het leven van de plaatselijke gemeente. Aan de ene kant betekende deze gemeente een grote hulp, aan de andere kant was er vaak veel onbegrip.

"Mensen in de gemeente wisten vaak niet wat ze met me aanmoesten. Ik had het idee dat ik me, omwille van mijn verleden, eerst moest bewijzen. Ik werd vaak een beetje gemeden. Ik had het idee dat er soms achter mijn rug over mij gepraat werd. Sommigen waren heel open en eerlijk, en zegden ronduit tegen me: 'Ik weet niets af van homo's, maar ik bid iedere dag voor je. Zou je me kunnen vertellen hoe ik het best voor je kan bidden?'. Anderen zegden niet veel, maar lieten hun liefde en aanvaarding zien door hun gezin voor me open te stellen: ze nodigden me uit op tijden dat het vaak erg moeilijk was, op zondagmiddag, met Kerst, op oudejaarsavond... Tegelijk waren ze soms niet makkelijk in wat ze tegen me zegden, maar ik wist dat ze van me hielden."

De gemeente heeft op deze manier duidelijk een rol als therapeutische gemeenschap vervuld.